

הכנסת העשרים

יוזמת: חברת הכנסת קסניה סבטלובה

פ/20/3978

הצעת חוק העונשין (תיקון – הפצת מידע על נפגעים מזירות אסון), התשע"ז–2017

1. הוספת סעיפים 159ב עד 159ד בחוק העונשין, התשל"ז–1977,¹ אחרי סעיף 159א יבוא:

"הפצת מידע על נפגעים מזירות אסון
159ב. המפרסם או המגלה לאחר, מידע שיש בו כדי לזהות אדם כמי שנפגע באירוע של אסון, תאונה, חטיפה או פיגוע, בלא שקיבל את הסכמת אותו אדם או לפני שבדק ואימת כי אמנם נמסרה הודעה למשפחתו על הפגיעה – דינו הקנס האמור בסעיף 61(א)(1); לעניין סעיף זה –

(1) אין נפקא מינה אם המידע הוא אמת או לא;

(2) "מידע" – שמו של אדם או כל פרט אחר העשוי להביא לזיהויו, לרבות קולו, דמותו, כולה או חלקה, סביבתו או דמויות הקרובות לו.

הגנות לנאשם
159ג. תהא זו הגנה טובה לאדם הנאשם בעבירה לפי סעיף 159ב אם נתקיימה אחת מאלה:
159ב

(1) הגילוי או הפרסום נעשה בדרך של פרסום שהוא מוגן לפי סעיף 13 לחוק איסור לשון הרע, התשכ"ה–1965²;

(2) הגילוי או הפרסום נעשה בתום לב באחת הנסיבות האלה:

¹ ס"ח התשל"ז, עמ' 226.
² ס"ח התשכ"ה, עמ' 240.

(א) הגילוי או הפרסום נעשה בנסיבות שבהן היתה מוטלת על הנאשם חובה חוקית, מוסרית, חברתית או מקצועית לעשותה;

(ב) הגילוי או הפרסום נעשה לשם הגנה על ענין אישי כשר של הנאשם;

(ג) הגילוי או הפרסום היה בדרך של צילום, או בדרך של פרסום תצלום, שנעשה ברשות הרבים ודמות הנפגע מופיעה בו באקראי, ללא קשר לאירוע האסון;

(ד) הגילוי או הפרסום נעשה בדרך של פרסום שהוא מוגן לפי פסקה (11) לסעיף 15 לחוק איסור לשון הרע, התשכ"ה-1965;

(3) הפרסום או הגילוי היה אמת ובנסיבות העניין היה עניין ציבורי שהצדיק אותו;

(4) המידע התפרסם בשלושה אמצעי תקשורת מרכזיים לפחות.

פטור מאחריות 159.ד. (א) לא יישא אדם באחריות לפי סעיף 159ב על מעשה שהוסמך לעשותו על פי דין. פלילית

(ב) רשות ביטחון או מי שנמנה עם עובדיה או פועל מטעמה, לא יישאו באחריות על גילוי או פרסום שנעשה באופן סביר במסגרת תפקידם ולשם מילוי.

(ג) המוסר את המידע לרשות ביטחון או מי שנמנה עם עובדיה או פועל מטעמה כדי לסייע להם לבצע את תפקידם בנוגע לאירוע כאמור בסעיף 159ב, לא יישא באחריות לפי סעיף 159ב.

(ד) בסעיף זה, רשות ביטחון – כל אחד מאלה:

(1) משטרת ישראל;

(2) אגף המודיעין במטה הכללי והמשטרה הצבאית של צבא הגנה לישראל;

(3) שירות הביטחון הכללי;

(4) המוסד למודיעין ולתפקידים
מיוחדים;

(5) הרשות להגנת עדים."

ד ב ר י ה ס ב ר

הצעת החוק קובעת כי גילוי מידע מזירות אסון והפצת פרטים מזהים של חטופים, פצועים והרוגים ללא רשותו של הנפגע, או בטרם נמסרה הודעה למשפחה על ידי הגורם המוסמך לכך, תיחשב לעבירה והעובר עליה ייענש.

תיקון זה נדרש בעקבות מספר מקרים שבהם קרובי משפחותיהם של נפגעים נתבשרו על האסון באמצעות הודעות או תמונות שהופצו במדיות השונות כגון ברשתות החברתיות או ביישומונים, במקום שיקבלו את ההודעה על הפגיעה ביקרים באופן רשמי על ידי גורמים מוסמכים, או על ידי בן משפחה קרוב. במקרים אחרים, קיבלו משפחות של חיילים הודעה שהופצה ברשתות החברתיות כי יקריהם נפלו, דבר שהתברר בדיעבד כטעות.

תופעה זו יוצרת בהלה בציבור, פוגעת ביכולת של הרשויות להגיש עזרה מקצועית בזמן אמת למקבלי ההודעות. גם במקרים בהם המסרים אינם מדויקים או לא נכונים כלל, יש עוגמת נפש רבה ומיותרת. יחד עם הרצון למנוע את התופעה הפסולה של הפצת מידע מזירת אסון, חשוב להוסיף הגנות שיאפשרו את קיומו של החוק בלי להפליל אנשים שעשו זאת בתום לב, וללא כוונה להפצת מידע אודות הנפגע. לשם כך הוצע סעיף 159ג המגן על גילוי או פרסום מידע בנסיבות מוצדקות, וכן סעיף 159ד הפוטר מאחריות פלילית אדם שגילה או פרסם מידע כאמור במסגרת עבודתו ברשות ביטחונית.

הצעת חוק זהה הונחה על שולחן הכנסת העשרים על ידי חבר הכנסת ניסן סלומינסקי וקבוצת חברי הכנסת (פ/20/3694).

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
ח' באדר התשע"ז – 6.3.17